

JOURNAL OF SOCIAL AND HUMANITIES SCIENCES RESEARCH

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Open Access Refereed e-Journal & Refereed & Indexed

Article Type	Research Article	Accepted / Makale Kabul	18.10.2019
Received / Makale Geliş	07.08.2019	Published / Yayınlanma	21.10.2019

KARİYER SEÇİMİNDE İÇ DENETİM MESLEĞİNE İLİŞKİN ALGILARIN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

A RESEARCH ON DETERMINATION OF PERCEPTIONS RELATED TO INTERNAL AUDIT PROFESSION IN CAREER SELECTION

Doç. Dr. Niyazi KURNAZ

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü,
Kütahya / TÜRKİYE, ORCID: 0000-0001-7019-0119

Arş. Gör. Ali KESTANE

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Kilis /
TÜRKİYE, ORCID: 0000-0002-7049-0354

YL Öğr. Furkan Semi KULAK

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fakültesi, İşletme Ana Bilim
Dalı, Kütahya / TÜRKİYE.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.1448>

Reference: Kurnaz, N., Kestane, A. & Kulak, F. S. (2019). Kariyer Seçiminde İç Denetim Mesleğine İlişkin Algıların Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(43): 3034-3044.

ÖZET

Küresel ekonomik faaliyet gösteren işletmelerin uluslararası bir kimlik kazanması ile beraber gerçekleştirdikleri faaliyetlerini yönetmeleri ve kontrol altına almaları daha fazla önem kazanmış ve denetim faaliyetleri işletmelerin varlıklarını sürdürmelerinde önemli bir anahtar olarak görülmüştür. Ekonomik faaliyetlerin dijitalleşmesi ile beraber denetim mesleğinin niteliği ve kapsamı genişleyerek değişmiş olup küresel iş dünyasının gözde mesleklerinden birisi haline gelmiştir. Uygulamada işletmelerin ve ekonomilerin kimliklerinin sürdürülebilirliği için denetim mesleğinin etkinliğine bağlı hale gelmiş ve söz konusu alanda yapılan çalışmaların ve meslek olarak itibarının ve imajının güçlendirilmesi hayati bir önem kazanmıştır. Dolayısıyla iç denetim mesleğine yönelik verilen eğitimler ve ilgili alanda kariyer geliştirme; hem üniversitelerde iç denetime verilen eğitimlerin niteliğini ve kalitesini etkilemiş hem de uygulamada profesyonel meslek örgütleri tarafından gerçekleştirilen düzenlemelerin çağdaştırılmasında büyük önem arz etmiştir. Bu çalışmada geleceğin iç denetçi adayları olarak muhasebe ve denetim eğitimi alan lisans öğrencilerinin kariyer seçimlerinde iç denetim mesleğine ilişkin algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın sonucunda muhasebe ve denetim eğitimi alan lisans öğrencilerinin başarı düzeylerinin kariyer seçimleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İç Denetim, Kariyer Geliştirme, İstatistiksel Analiz

Jel Sınıflandırması: M42, O15, C12

ABSTRACT

With the global economic activity gaining an international identity, it has become more important for businesses to manage and control their activities, and audit activities have been seen as an important key in maintaining their assets. With the digitalization of economic activities, the quality and scope of the audit profession has expanded and changed; has become one of the favorite professions of the global business world. In practice, the sustainability of the identities of businesses and economies has become dependent on the effectiveness of the internal audit profession. Strengthening the reputation and image as a profession has gained vital importance. Therefore, trainings for the internal audit profession and career development in the related field; it has affected the quality and quality of the training given to internal audit in universities and has been of great importance in the modernization of the regulations made by professional professional organizations in practice. In this study,

it is aimed to determine the perceptions of the internal audit profession related to the career choices of undergraduate students who receive accounting and audit education as future internal auditor candidates. As a result of the study, it was found that the achievement levels of undergraduate students who received accounting and auditing education created a statistically significant difference on their career choices.

Keywords: Internal Audit, Career Development, Statistical Analysis

Jel Classification: M42, O15, C12

1. GİRİŞ

Dünya genelinde meydana gelen uluslararasılaşma işletmeleri faaliyet gösterdikleri coğrafyalardan başka coğrafyalara taşınmalarına yöneltmiş ve yeni kimlik kazanan işletmeleri faaliyetlerin farklı bölgelerde sürdürülebilir kılınması adına yönetmeleri ve kontrol altına almaları konusunda önemli zorluklar ile karşı karşıya getirmiştir. Diğer taraftan genişleyerek ve değişerek daha karmaşık hale gelen işletme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde ve varlık olarak işletmelerin geleceğe taşınmasında iç denetim kavramı anahtar bir kimlik kazanmıştır. Özellikle son yıllarda yaşanan muhasebe skandalları (Enron, Lehman Brothers, Parmalat, ...) denetim kavramının önemini artırmış ve iç denetim mesleği işletmelerde can suyu haline gelmiştir. Bu bağlamda gelecekte daha fazla karmaşık hale gelmesi öngörülen küresel ekonomik ortamda çözüm üretici jeneratör görevi gören iç denetim mesleğinin özendirilmesi ve uygulamada daha kaliteli iç denetçilerin yetiştirilmesi öncelikle ülkeler düzeyinde sonrasında ise işletmeler düzeyinde kilit önem taşımaktadır. Bu bağlamda bu çalışmada iç denetim mesleğine ilişkin eğitim penceresi ve kariyer olarak iç denetim faaliyetleri üzerinde bütünlük bir bakış açısı geliştirilmiştir.

Araştırmada, lisans öğrencilerinin kariyer seçiminde iç denetim mesleğine ilişkin algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın önemi ise; lisans öğrencilerinin konuya ilişkin görüşleri belirlenerek gelecekte iç denetim mesleki uygulamalarına yönelik yapılması gereken yeni düzenlemeler ve alınması gereken önlemler tespit edilerek önerilerde bulunulmasıdır. Araştırmanın kapsamını, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde muhasebe ve denetim eğitimi alan lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada, "betimsel (tanımlayıcı)"; kolayda örnekleme yöntemi" seçilmiştir. *Oluşturulan anket tekniğinde:* Birinci grup sorularda, lisans öğrencilerinin demografik ve betimsel özelliklerin belirlenmesi amacıyla; cevaplayanın genel not ortalaması, üniversiteye başlamış olduğu yıl, cinsiyeti, eğitim durumu, öğretim türü ve çalışmak istediği sektöre ilişkin ifadeler yer almaktadır. İkinci grup sorular; lisans öğrencilerinin kariyer seçiminde iç denetim mesleğine ilişkin algılarının belirlenmesine yönelik 20 ifadeyi kapsamaktadır. Ankette yer alan *her bir ifade 1'den 5'e kadar kodlanmıştır; Likert 5'li ölçek kullanılmıştır.* Lisans öğrencilerinin kariyer seçiminde iç denetim mesleğine ilişkin algılarının belirlenmesine yönelik araştırmanın teması kapsamında ana bir hipotez geliştirilmiştir; "*H: Katılımcıların demografik özellikleri ile iç denetim mesleğine ilişkin algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır*" şeklindedir. Uygulamada Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde muhasebe eğitimi alan lisans öğrencilerine yönelik anket hazırlanmış, dağıtılmış ve toplanmıştır. *Ulaşılan veriler; düzenlenmiş, araştırmanın niteliği ve amacına uygun bir biçimde analize uygun hale getirilmiştir. Uygulamada dağıtılan 200 adet anket formundan, geri dönüş alınan 150 adet içerisinden 128 adedi analize uygun görülmüştür. Ulaşılan veriler, "Microsoft Excel 2016" programında kodlanarak "SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 17.0" programına aktarılmış ve söz konusu programda; ortalama, standart sapma, frekans analizi, bağımsız örneklem T testi ve ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar düzenlenerek değerlendirilmiştir.*

Araştırma iki ana bölümden oluşmakta olup birinci bölümde iç denetim mesleğine ilişkin teorik çerçeve sunulmuş ikinci bölümde ise lisans öğrencilerinin kariyer seçiminde iç denetim mesleğine ilişkin algılarının belirlenmesine yönelik uygulamaya yer verilmiş olup alınması gereken önlem ve gelecekte yapılması öngörülen fikirlere yönelik öneriler sunulmuştur.

2. DENETİM KAVRAMI VE NİTELİĞİ

Denetim mesleğinin, finansal olaylara yüksek düzeyde eğilim göstermesinin arkasında, finansal olaylara ilişkin alınan kararların; güvenilir bilgilere dayanmaması ve sonuç olarak büyük zararların ortaya çıkma riski bulunmaktadır (Gürbüz, 1995: 4). Bu bağlamda hesapların kontrolü ve gözden geçirilmesi olarak ifade edilen denetim (audit); finansal tabloların ve tablolara ilişkin açıklamaların bağımsız olarak incelenmesi ve sonucunda görüş belirtilmesi olarak ifade edilebilmektedir (Kurnaz, 2007: 11). Muhasebe denetimi; "*iktisadi faaliyet ve olaylara ilişkin iddiaların, önceden saptanmış ölçütlere*

uygunluk derecesini araştırmak ve sonuçlarını ilgi duyanlara bildirmek amacıyla objektif bir şekilde kanıt toplayan ve bu kanıtları değerleyen sistematik bir sũreç” olarak tanımlanabilmektedir (Bozkurt, 2000: 23; Gökçe, 2013: 6; Güredin, 1995: 3; Güredin, 2008: 11; Hefner, 2006: 52).

3. İÇ DENETİM KAVRAMI, AMACI VE ÖNEMİ

Tarihi çok eskilere dayanan denetim mesleğine kıyasla iç denetim mesleği genç bir tarihe sahiptir. Denetim mesleğinin gelişmesi yoluyla gelişmiş ÷lkelerde muhasebe enstitüleri kurulmuş ve yayınladıkları bildirimlerde iç denetim kavramı tanımlanmıştır. Literatürde “iç denetim” kavramına ilişkin çeşitli tanımlamalar bulunmakta ve Amerikan İç Denetçiler Enstitüsü, iç denetimi şöyle tanımlamaktadır (Gürbüz, 1995: 50-51): “İç Denetim; yönetime hizmet etmek amacıyla bir örgütteki muhasebe, mali ve diğer faaliyetleri, gözden geçirmek için yapılan bağımsız değerleme faaliyetidir. Diğer kontrollerin etkinliğinin etkinliğini ölçen ve değerlendiren bir yönetsel kontroldür.” Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsü 1999 yılında yapmış olduğu tanımla iç denetimin amacını ve kapsamını řu şekilde ifade etmiştir: “İç denetim, bir kurumun faaliyetlerini geliştirmek ve onlara değer katmak amacıyla güden, bağımsız ve objektif bir güvence ve danışmanlık faaliyetidir” (Kaşıkçı, 2006: 6).

İç denetimin amacı kuruluşun sorumluluklarını etkili olarak yerine getirmesinde, kuruluş personeline yardımcı olmaktır. İç denetimin yardımcı olduğu personel arasında kuruluş yönetiminde olanlar ve yönetim kurulu üyeleri bulunmaktadır. İç denetim fonksiyonunun kapsamını, kuruluşun iç kontrol sistemlerinin verimliliği ve etkinliği ile performans kalitesinin incelenmesi ve değerlendirilmesi faaliyetleri oluşturmaktadır (Özeren, 2000: 1). İç denetim gerek işletme yönetimine gerekse işletme dışı bağımsız denetime faaliyetler hakkında önemli bilgiler sağlamaktadır. Bazı alanlarda ise bağımsız denetçilerin gereksiz zaman kayıplarını önleyecek bir fonksiyona sahiptir. Ayrıca işletme iç kontrol sisteminin varlığına, bu sistemin etkin bir şekilde işlediğine yönelik bir fikir vermesi açısından, özellikle bağımsız denetimin planlamasına fonksiyon görmektedir (Acar, 1998: 64).

4. İÇ DENETİM MESLEğİ VE TARİHSEL GELİşİMİ

Nitelik olarak, 1940’lardan sonra önem kazanmış olan ve yaygınlaşan iç denetim mesleği bağlamında; önceleri bazı büyük işletmeler, iç denetçi kullanmış olsalar da bu denetçilerin görevlerine, genellikle işletme varlıklarını koruma ile sınır getirilmiştir. Devam eden süreçte iş dünyasında meydana gelen değişmeler ve gelişmeler nedeniyle iç denetim mesleği hızla gelişmiş ve tanınırlığı artmıştır. Söz konusu gelişim, iç denetim mesleğinin kurumsallaşmasına olanak sağlamıştır (Gürbüz, 1983: 50). İç denetimin modern bir meslek haline gelmesi 1948 yılında Amerika’da İç Denetçiler Enstitüsü’nün kurulmasıyla başlamıştır. Ortaya çıkış gerekçesi olan objektif bilgi sağlama fonksiyonunu yerine getiren iç denetimin, İç Denetçiler Enstitüsü’nün kurulması ile birlikte farklı tanımlamaları yapılmış ve odak noktası sürekli değişerek gelişmiştir (Pehlivanlı, 2010: 10). Enstitü oluşturduğu kurumsal kimliği geliştirmek amacıyla, 1956 yılında bir rapor yayınlamış ve yayınlanan raporda; iç denetim birimlerinin yapısı, amaç ve alanı belirlenmiştir. Devam eden süreçte uluslararası mesleki sertifika sınavları oluşturulmuş ve iç denetçilerin mesleki yeterlilikleri uluslararası bir nitelik kazanmıştır. İç denetim faaliyetlerinin olması gerektiği gibi temsil eden temel ilkeleri tanımlamak, katma değer yaratan iç denetim faaliyetlerini teşvik etmek, iç denetim performansının değerlendirilmesine olanak sağlamak, kurumsal süreç ve faaliyetleri canlandırmak amacı ile enstitü 1978 yılında; Uluslararası İç Denetim Standartları’nı yayınlamıştır (Kaşıkçı, 2006: 13-14). İç denetim uygulamaları açısından önem taşıyan bir başka kurum ise “Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission” (Treadway Komisyonu Sponsor Organizasyonlar Komitesi-COSO)’dur. COSO; Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsü, ABD Yeminli Serbest Muhasebeciler Enstitüsü, ABD Muhasebeciler Birliği, Yönetim Muhasebecileri Enstitüsü ve Finans Yöneticileri Derneği’nin destekleriyle kurulmuş ve uluslararası alanda kabul görmüş bir örgüttür. İç denetim mesleğinin gelişimine ve mesleğin önündeki krizleri aşmasına; COSO tarafından 1992 yılında “İç Kontrol Çerçevesi” ve 2006 yılında da “Kurumsal Risk Yönetimi Çerçevesi”nin oluşturulması ve yayınlanması yardımcı olmuştur (Pehlivanlı, 2010: 10).

5. İÇ DENETÇİ VE MESLEKİ ÖZELLİKLERİ

İç denetçi; denetim faaliyeti alanı ile ilgili yeterli veri ve kanıt toplama, görevinin gerektirdiği donanıma (verileri analitik biçimde inceleme), değerlendirme ve raporlama yeteneğine sahip olan kişi olarak

tanımlanabilmektedir. (Sandal, 2009: 36). İç denetim mesleği ile ilgili açıklayıcı olarak aşağıdaki ifadeler görülebilmektedir (Kızılboğa, 2013: 110; Ramamoorti, 2003: 12):

- İç denetçilerin kurum içerisinden sağlanmasına karşılık kurum dışından da sağlanması yoluyla kaliteli iç denetçi ekibi oluşturulabileceği ve iç denetimin tarafsız bir faaliyet olduğu ifade edilmektedir.
- Denetim faaliyetlerinde iç denetçilere; güvence ve danışmanlık hizmeti odağında çalışma disiplini getirilmektedir.
- İç denetçilerin kurum faaliyetlerini geliştirme ve değer katma amacına yönelik hizmet edeceği vurgulanmaktadır.
- “İç denetim hizmeti tüm kurumu kapsar” şeklinde tanımı genişletilerek; iç denetçinin çalışma sahasının kapsamı genişletilmiştir.
- Risk yönetimi ve etkili yönetim sağlama noktasında iç denetçilerin yardımcı olacağı varsayılmakta; söz konusu durum iç denetçilerin bakış açısını genişletmekte ve çalışma alanına yeni bir boyut kazandırmaktadır.
- Standartlar yoluyla iç denetim mesleği; belgelenmiş, sistematik ve disiplinli bir sürece dayalı olarak misyonunu yerine getirmektedir.

Geleneksel olarak iç denetçilerin görevi, varlıkların korunması ve kontrol sisteminin izlenmesi noktasında yönetime yardımcı olmaktır; fakat faaliyet alanları kurumun gereksinimlerine (Carey, Roger ve Taneswski, 2000: 40) ve iç denetim mesleki standartlarına bağlı olarak esneklik gösterebilmektedir. Bu bağlamda ekonomiklik, etkililik ve verimlilik izlemesi yaparak gerekli gördükleri durumlarda iyileştirici önerilerde bulunmaktadırlar. Riskleri değerlendirerek iç kontrol sisteminin gücünü test edebilmekte; süreçleri değerlendirerek neyin çalışıp neyin çalışmadığını belirleyebilmektedirler. Üst yönetime hedef ve amaçlara ulaşılması konusunda yardımcı olarak; kurumun kültür, politika ve prosedürlerine derinlemesine bir anlayış kazandırmaktadırlar (Kagerman, William, Karlheinz ve Weber, 2008: 5).

6. UYGULAMA

Çalışmanın bu bölümünde; araştırmanın amacı, kapsamı, yöntemi, verilerin toplanması, araştırmanın güvenilirliği ve analiz sonucunda ulaşılan bilgiler açıklanmaktadır.

6.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Araştırmada, lisans öğrencilerinin kariyer seçiminde iç denetim mesleğine ilişkin algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın önemi ise; lisans öğrencilerinin konuya ilişkin görüşleri belirlenerek gelecekte iç denetim mesleki uygulamalarına yönelik yapılması gereken yeni düzenlemeler ve alınması gereken önlemler tespit edilerek önerilerde bulunulmasıdır. Araştırma, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde muhasebe ve denetim eğitimi alan lisans öğrencilerini kapsamaktadır.

6.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada, “betimsel (tanımlayıcı)”; kolayda örnekleme yöntemi” seçilmiştir. Veriler anket aracılığı ile katılımcılar tarafından 06 Mart – 26 Mayıs 2019 tarihleri arasında yüz yüze elde edilmiştir. 2 grup ve 27 sorudan oluşan anket formunda; birinci grup sorularda, katılımcıların demografik ve betimsel özelliklerin belirlenmesi bağlamında; cevaplayanın genel not ortalaması, üniversiteye başlamış olduğu yıl, cinsiyeti, eğitim durumu, öğretim türü ve çalışmak istediği sektöre ilişkin ifadeler yer almaktadır. İkinci grup sorular; lisans öğrencilerinin kariyer seçiminde iç denetim mesleğine ilişkin algılarının belirlenmesine yönelik 20 ifadeyi kapsamaktadır. Ankette yer alan her bir ifade 1'den 5'e kadar kodlanmıştır; 5'li Likert ölçek kullanılmıştır.

6.3. Araştırmanın Hipotezi

Lisans öğrencilerinin kariyer seçiminde iç denetim mesleğine ilişkin algılarının belirlenmesine yönelik araştırmanın teması kapsamında ana bir hipotez geliştirilmiş; “**H: Katılımcıların demografik özellikleri**

ile iç denetim mesleğine ilişkin algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır” şeklindedir. Ana hipotezin test edilmesine ilişkin alt hipotezler geliştirilmiş ve aşağıda belirtilmiştir:

H₁: Katılımcıların kariyer algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H₂: Katılımcıların kariyer algıları öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H₃: Katılımcıların kariyer algıları öğrencilerin üniversiteye giriş yılına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H₄: Katılımcıların kariyer algıları genel not ortalamalarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H₅: Katılımcıların kariyer algıları mezun olununca çalışılmak istenilen sektöre göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

6.4. Verilerin Elde Edilmesi ve Analizi

Uygulamada Kütahya Dumlupınar Üniversitesi’nde muhasebe ve denetim eğitimi alan lisans öğrencilerine yönelik anket hazırlanmış, dağıtılmış ve toplanmıştır. *Ulaşılan veriler; düzenlenmiş, araştırmanın niteliği ve amacına uygun bir biçimde analize uygun hale getirilmiştir. Uygulamada dağıtılan 200 adet anket formundan, geri dönüş alınan 150 adet içerisinde 128 adedi analize uygun görülmüştür. Ulaşılan veriler, “Microsoft Excel 2016” programında kodlanarak “SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 17.0” programına aktarılmış ve söz konusu programda; ortalama, standart sapma, frekans analizi, bağımsız örneklem T testi ve ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar düzenlenerek değerlendirilmiştir.*

6.5. Araştırmanın Güvenirliliği

Anket aracılığı ile ulaşılan verilerin; tesadüfi, tutarlı ve güvenilir olup olmadığının belirlenmesi amacıyla güvenilirlik analizi yapılmıştır. Bu bağlamda elde edilen Cranbach’s Alpha (güvenirlilik katsayısı değeri- α) değerinin 0,60-0,79 arasında olması, örneklemden elde edilen verilerin normal derecede güvenilir olduğunu göstermektedir (Tanrıoğen, 2012: 176). Anketteki verilerin güvenilirliğinin belirlenmesi amacıyla ilk olarak pilot bir uygulama yapılmış ve α değeri 0,548 çıkmıştır (n=15 için $\alpha=0,548$). Daha sonra katılımcıların tamamından elde edilen verilere yönelik güvenilirlik analizi yapılmış; α değeri pilot uygulama değerine yakın bir sonuca ulaşılmıştır (n=128 için $\alpha=0,643$).

6.6. Bulgular ve Değerlendirme

Araştırmanın bu bölümünde ilk olarak öğrenciler ile ilgili genel bilgiler açıklanmakta; daha sonra ise “kariyer seçiminde iç denetim mesleğine ilişkin algılar” ile ilgili konuya verilmiş olan cevapların sonuçlarına yer verilmiştir. Tablo 1’de araştırmaya katılan öğrenciler hakkında genel bilgiler gösterilmektedir.

Tablo 1: Katılımcıların Genel Profili

Açıklama	n	%	Açıklama	n	%		
Genel Not Ortalaması	0-0,99	---	Üniversiteye Giriş Dönemi	2014 Yılı	5	3,9	
	1-1,99	33		25,8	2015 Yılı	57	44,5
	2-2,99	83		64,8	2016 Yılı	62	48,4
	3-4,00	12		9,4	2017 Yılı	4	3,2
	Toplam	128		100	Toplam	128	100
Cinsiyet	Bayan	64	50,0	Eğitim Durumu	Lisans 3. Sınıf	82	64,1
	Erkek	64	50,0		Lisans 4. Sınıf	46	35,9
	Toplam	128	100		Toplam	128	100
Çalışılmak İstenen Sektör	Kamu	55	43,0	Öğrenim Türü	Birinci Öğretim	78	60,9
	Özel	73	57,0		İkinci Öğretim	50	39,1
	Toplam	128	100		Toplam	128	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin çeşitli demografik özellikleri bakımından ele alındığı Tablo 1’de görülmektedir. Katılımcıların genel not ortalamalarına bakıldığında önemli çoğunluğunun (%64,8); 2-2,99 arası not ortalamasına sahip olduğu ve 2015-2016 yıllarında üniversiteye başladıkları görülmektedir. Araştırmaya katılanların 64 (%50,0) yarısı erkektir; eğitim durumları ise; lisans 3. sınıf 82 kişi (% 64,1), lisans 4. sınıf 46 kişi (% 35,9) kişi şeklinde dağılmıştır. Öğretim türü bakımından ise

katılımcıların 78'i birinci öğretim (%60,9) geriye kalanı ise ikinci öğretimde eğitim almaktadırlar. Son olarak katılımcıların %43'ü kamu sektöründe çalışmayı tercih ederken %57'si özel sektörü tercih etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin “*kariyer seçiminde iç denetim mesleğine ilişkin algıları*” ile ilgili frekans değerlerine göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2: Kariyer Seçiminde İç Denetim Mesleğine İlişkin Algılar (Frekans)

Açıklama	1	2	3	4	5
	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)
1. Madde	3,9	7,8	10,2	42,2	35,9
2. Madde	3,9	12,5	35,2	36,7	11,7
3. Madde	4,7	23,4	49,2	16,4	6,3
4. Madde	6,3	13,3	32,0	31,3	17,2
5. Madde	3,9	14,1	35,9	31,3	14,8
6. Madde	2,3	10,9	35,9	32	18,8
7. Madde	10,2	21,1	39,8	21,1	7,8
8. Madde	15,6	23,4	37,5	17,2	6,3
9. Madde	4,7	6,3	26,6	44,5	18,0
10. Madde	14,1	31,3	34,4	14,8	5,5
11. Madde	8,6	10,2	30,5	37,5	13,3
12. Madde	1,6	3,9	18,8	43,0	32,8
13. Madde	39,8	31,3	10,2	8,6	10,2
14. Madde	11,7	16,4	34,4	20,3	17,2
15. Madde	3,9	10,2	24,2	43,8	18,0
16. Madde	3,1	3,1	30,5	39,8	23,4
17. Madde	2,3	7,0	19,5	37,5	33,6
18. Madde	18,0	26,6	31,3	14,1	10,2
19. Madde	53,1	24,2	13,3	7,8	1,6
20. Madde	14,1	21,9	42,2	15,6	6,3

Katılımcıların 20 maddelik anket sorularına verdikleri cevaplar incelendiğinde, çoğunluğunun “katılıyorum” seçeneğine yakın cevap verdikleri görülmüştür. Sadece 13., 18. ve 19. sorularda daha çok olumsuz seçenekleri tercih ettikleri görülmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda lisans öğrencilerinin demografik özellikleri ile iç denetim mesleğine ilişkin algıları arasında anlamlı bir ilişkinin var olup olmadığının belirlenmesine yönelik *bağımsız örneklem T testi, ANOVA testi uygulanmış ve anlamlı ilişki bulunan sonuçlar aşağıda detaylı olarak aktarılmıştır.*

6.6.1. Cinsiyet Değişkenine Göre Kariyer Algısı

Tablo 3: Cinsiyet Değişkenine Göre Kariyer Algısı

İFADELER	T	P	Red/Kabul
İç denetçiliğe kıyasla, muhasebeci olmayı daha çok tercih ederim.	-2,263	,025	Kabul

$P(0,025) < 0,050$ değerinden küçük olduğu için kariyer algısı açısından kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu durum katılımcıların kariyer algılarının cinsiyet durumlarına göre farklılık gösterebileceği anlamına gelmektedir.

6.6.2. Sınıf Değişkenine Göre Kariyer Algısı

Öğrencilerin kariyer puanı ortalamalarının öğrencilerin sınıflarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örnek t testi uygulanmıştır.

Tablo 4: Sınıf Değişkenine Göre Kariyer Algısı

İFADELER	T	P	Red/Kabul
İç denetim, birçok kuralın ezberlenmesidir.	2,351	,020	Kabul
İç denetçiler daha çok yalnız çalışırlar.	3,850	,000	Kabul
İç denetçilik, tıp ve hukukla eşit seviyededir.	2,636	,009	Kabul
Daha önce “iç denetçilik”, mesleğini hiç duymadım.	3,223	,002	Kabul
İç denetim, bir işletmenin başarı ya da başarısızlığında oldukça büyük bir öneme sahiptir.	-3,046	,003	Kabul

Buna göre $P < ,05$ değerinden küçük olduğu için kariyer algısı açısından 3. Sınıf ve 4. sınıf öğrencileri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu durum öğrencilerin kariyer algılarının buldukları sınıflara ve dolaylı olarak bilgi birikimlerine göre farklılık gösterebileceğini işaret etmektedir.

6.6.3. Öğrenim Türüne Göre Kariyer Algısı

Öğrencilerin kariyer puanı ortalamalarının öğrencilerin öğrenim durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örnek t testi uygulanmıştır.

Tablo 5: Öğrenim Türüne Göre Kariyer Algısı

İFADELER	T	P	Red/Kabul
İç denetçiler daha çok yalnız çalışırlar.	2,008	,047	Kabul
Arkadaşlarım, “iç denetçiliğin” iyi bir kariyer seçimi olduğunu düşünüyor.	-2,164	,032	Kabul

Buna göre $P < ,050$ değerinden küçük olduğu için kariyer algıları açısından birinci öğretim ve ikinci öğretim arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. Bu durum öğrencilerin kariyer algılarının buldukları öğretim türüne (normal ya da ikinci öğretim) göre farklılık gösterebileceği anlamına gelmektedir.

6.6.4. Üniversiteye Giriş Yılına Göre Kariyer Algısı

Öğrencilerin kariyer puanı ortalamalarının üniversiteye giriş yılına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Anova testi uygulanmıştır.

Tablo 6: Üniversiteye Giriş Yılına Göre Kariyer Algısı

İFADELER	F	P	Red/Kabul
İç denetçiler daha çok yalnız çalışırlar.	2,333	,023	Kabul
Daha önce “iç denetçilik”, mesleğini hiç duymadım.	4,069	,050	Kabul
İç denetçiliğe kıyasla, muhasebeci olmayı daha çok tercih ederim.	5,795	,003	Kabul

Buna göre $P < ,050$ küçük olması kariyer algıları açısından üniversiteye giriş yılları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. Söz konusu durum üniversiteye giriş yılının kariyer algısı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etki yarattığını göstermektedir.

6.6.5. Genel Not Ortalamasına Göre Kariyer Algısı

Öğrencilerin kariyer puanları ortalamalarının genel not ortalamalarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Anova testi uygulanmıştır.

Tablo 7: Genel Not Ortalamasına Göre Kariyer Algısı

İFADELER	F	P	Red/Kabul
İç denetçiler, sıkıcı insanlardır.	3,411	,049	Kabul
Uzman iç denetçiler, birçok insanla etkileşim içindedir.	2,470	,048	Kabul

Buna göre $P < ,050$ küçük olmasından dolayı kariyer algıları ve genel not ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Söz konusu durum öğrencilerin genel not ortalamasının kariyer algısı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etki yarattığını göstermektedir.

6.6.6. Mezun Olununca Çalışılmak İstenilen Sektöre Göre Kariyer Algısı

Öğrencilerin kariyer algılarının mezun olununca çalışılmak istenilen sektöre göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örnek t testi uygulanmış; sonucunda anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Bu durum öğrencilerin kariyer algısı üzerinde kamu ya da özel sektör ayrımının herhangi bir etki yaratmadığı anlamına gelmektedir.

Ayrıca çalışmanın teması kapsamında daha farklı sonuçların elde edilmesi bakımından ANOVA tablosu gruplar arasındaki farklılıkları bir bütün olarak değerlendirmektedir. Ancak hangi ikili gruplar arasındaki farkın anlamlı olduğuna ilişkin bilgi vermemekte olup gruplar arasında farklılıkların anlamlı olup olmadığının belirlenmesi amacıyla Tukey testi yapılmış; aşağıda anlamlı farklılıklar bulunan sonuçlar açıklanmıştır.

Tablo 8: Mezun Olununca Çalışılmak İstenilen Sektöre Göre Kariyer Algısı

Çoklu Karşılaştırma				
Tukey HSD				
(I) not ortalaması	(J) not ortalaması	Anlamlılık	Std. Sapma	Önemlilik.
1-1,99	2-2,99	,20409	,21602	,613
	3-4	,87879*	,35385	,038
2-2,99	1-1,99	-,20409	,21602	,613
	3-4	,67470	,32419	,098
3-4	1-1,99	-,87879*	,35385	,038
	2-2,99	-,67470	,32419	,098

Lisans öğrencilerinin kariyer algılarına ilişkin not ortalaması 3-4,00 arasında olanların; not ortalaması 1-1,99 aralığında olanlara göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Bu durum not ortalaması yüksek olan öğrencilerin, not ortalaması düşük olanlara kıyasla kariyer algılarının farklı olduğunu göstermektedir.

Elde edilen bulgular bütünlük olarak değerlendirildiğinde muhasebe ve denetim eğitimi alan lisans öğrencilerinin kariyer seçimlerinde iç denetim mesleğine ilişkin algıları üzerinde; cinsiyet, üniversiteye giriş dönemleri, not ortalamaları, öğrenim türü ve buldukları sınıflar bağlamında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu durum öğrencilerin kariyer seçimlerinin söz konusu değişkenlere göre farklılık gösterdiği ve özellikle başarı düzeylerinin kariyer seçimleri üzerinde önemli bir etki yarattığını göstermektedir. Ulaşılan bulgular doğrultusunda H_5 hipotezi dışında; araştırmanın ana hipotezinin "**H: Katılımcıların demografik özellikleri ile iç denetim mesleğine ilişkin algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır**" kabul edilebileceği sonucu ortaya çıkmıştır.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüzde küresel ekonomik koşullar içerisinde faaliyet gösteren işletmeler ekonominin dijitalleşmesi ile birlikte daha fazla rekabet değişkeni ile karşı karşıya kalmış söz konusu durum işletmelerin faaliyetlerini derinden etkilemiş ve yaşanan muhasebe skandalları denetim faaliyetlerinin önemini artırmış olup sonucunda iç denetim profesyonel mesleği de bu durumdan kendisine düşen payı almıştır. İşletmelerin geleceğinde lokomotif görevi üstlenen iç denetim uygulamaları meslek örgütleri tarafından yapılan düzenlemeler ile güçlendirilmeye çalışılmakta olup bu bağlamda üniversitelerde verilen muhasebe ve denetim eğitimlerinin kalitesinin artırılması hayati önem taşımaktadır. İşletmelerin küresel alanda hareket etmesi gelecekte dünya ekonomilerinin birbirlerini daha fazla etkileyeceğini göstermekte olup karmaşıklaşan ekonomik ortamda hırsızlık ve suiistimal tehlikelerine karşılık kontrol ve denetim uygulamaları daha fazla önemli hale gelebilecektir. Buradan hareketle geçmişe dönük denetim uygulamalarının proaktif bir rol üstlenmesi önemli bir gereklilik olarak görülmekte ve sonuç olarak işletmelerin yaşam güvencesinin iç denetçiler tarafından sigorta altına alınacağı genel kabul görebilmektedir. Bu noktada iç denetim mesleğinin profesyonelleştirilmesinde rol alan; profesyonel

meslek örgütleri, üniversiteler, kamu kurum ve kuruluşları, düzenleyici ve denetleyici otoriteler ile bu mesleği icra edecek iç denetçilerin kalitesine ilişkin algı ve tutumlar hayati önem taşımaktadır. Dolayısıyla gelecekte iç denetim mesleğinin üniversitelerde muhasebe ve denetim eğitimi alan gençlerin gözündeki imajı ve kariyer seçimindeki önemi büyük merak uyandırmıştır.

Bu çalışmada Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde muhasebe ve denetim eğitimi alan lisans öğrencilerinin kariyer seçiminde iç denetim mesleğine ilişkin algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda lisans öğrencilerinin konuya ilişkin görüşleri belirlenerek gelecekte iç denetim mesleki uygulamalarına yönelik yapılması gereken yeni düzenlemeler ve alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi ve önerilerde bulunulması ayrı bir önem taşımaktadır. Araştırmanın kapsamını, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde muhasebe ve denetim eğitimi alan lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada, "betimsel (tanımlayıcı); kolayda örnekleme yöntemi" seçilmiştir. Veriler anket aracılığıyla elde edilmiştir; birinci grup sorularda, lisans öğrencilerinin demografik ve betimsel özelliklerin belirlenmesine yönelik; cevaplayanın genel not ortalaması, üniversiteye başlamış olduğu yıl, cinsiyeti, eğitim durumu, öğretim türü ve çalışmak istediği sektöre ilişkin ifadeler yer almaktadır. İkinci grup sorular; lisans öğrencilerinin kariyer seçiminde iç denetim mesleğine ilişkin algılarının belirlenmesine yönelik 20 ifadeyi kapsamaktadır. Ankette yer alan her bir ifade 1'den 5'e kadar kodlanmıştır; 5'li Likert ölçek kullanılmıştır. Lisans öğrencilerinin kariyer seçiminde iç denetim mesleğine ilişkin algılarının belirlenmesine yönelik araştırmanın teması kapsamında ana bir hipotez geliştirilmiş; "H: Katılımcıların demografik özellikleri ile iç denetim mesleğine ilişkin algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır" şeklindedir. Uygulamada Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde muhasebe eğitimi alan lisans öğrencilerine yönelik anket hazırlanmış, dağıtılmış ve toplanmıştır. Ulaşılan veriler; düzenlenmiş, araştırmanın niteliği ve amacına uygun bir biçimde analize uygun hale getirilmiştir. Uygulama aşamasında dağıtılan 200 adet anket formundan geri dönüş alınan 150 adet anket formu içerisinde 128 adedi analize uygun görülmüştür. Ulaşılan veriler, "Microsoft Excel 2016" programında düzenlenerek "SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 17.0" programına aktarılmış; ortalama, standart sapma, frekans analizi, bağımsız örneklem T testi, ANOVA testi gibi analizler yapılmış ve sonuçlar düzenlenerek aşağıda değerlendirilmiştir:

❖ **Cinsiyet Değişkenine Göre Kariyer Algısı;**

Öğrencilerin kariyer algılarının cinsiyet durumlarına göre farklılık gösterebileceği,

❖ **Sınıf Değişkenine Göre Kariyer Algısı;**

Öğrencilerin kariyer algılarının buldukları sınıflara ve dolaylı olarak bilgi birikimlerine göre farklılık gösterebileceği,

❖ **Öğretim Türüne Göre Kariyer Algısı;**

Öğrencilerin kariyer algılarının buldukları öğretim türüne (normal ya da ikinci öğretim) göre farklılık gösterebileceği,

❖ **Üniversiteye Giriş Yılına Göre Kariyer Algısı;**

Öğrencilerin kariyer algılarının üniversiteye giriş yıllarına göre farklılık gösterebileceği,

❖ **Genel Not Ortalamasına Göre Kariyer Algısı;**

Öğrencilerin kariyer algılarının genel not ortalamasına dolayısı ile başarı düzeylerine göre farklılık gösterebileceği,

❖ **Mezun Olununca Çalışılmak İstenen Sektöre Göre Kariyer Algısı;**

Öğrencilerin kariyer algılarının mezun olununca çalışılmak istenen sektöre (kamu ya da özel) göre farklılık göstermeyebileceği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yukarıda ulaşılan sonuçlar bütünlük olarak ele alındığında, üniversitede muhasebe ve denetim alanında lisans eğitimi alan öğrencilerin kariyer seçimlerinde iç denetim mesleğine ilişkin algıları; cinsiyet, sınıf, öğretim türü, üniversiteye giriş yılı ve genel not ortalamasına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermektedir. Ancak mezun olununca çalışılmak istenen sektöre göre iç denetim mesleğine ilişkin kariyer seçimi konusunda anlamlı farklılıklar göstermemektedir. Elde edilen sonuçlar;

öğrencilerin özellikle bilgi birikimlerine bağlı olarak başarı düzeylerinin iç denetim mesleğine ilişkin algılarını etkileyebileceği anlamı taşımaktadır. Diğer taraftan bilgi birikimi zayıf olan ve dolayısıyla başarı düzeyleri de düşük olan öğrencilerin iç denetim mesleğine ilişkin kariyer seçimlerinin sağlıklı sonuç vermeyeceği anlamı da taşımaktadır. Bu noktada; uygulamaya katılan öğrencilerin, özellikle 3. ve 4. sınıflardan seçilmesi gelecekte iş bulamama kaygısı ve günümüzde yaşanan ekonomik konjonktürel ortamdan kaynaklanan işsizlik korkusundan dolayı kamu ya da özel sektörün öğrencilerin algıları üzerinde herhangi bir etki yaratmadığını göstermektedir.

İç denetim mesleğine ilişkin yapılan algı araştırmasında özellikle başarı düzeyine ilişkin gruplar arasında yapılan karşılaştırmalarda öğrencilerin bilgi birikiminin artırılması ve iç denetim mesleğinin doğru bir şekilde tanıtılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Özellikle üniversitelerde yeni açılan 4 yıllık muhasebe bölümlerinin; meslek mensubu ve denetçi yetiştirilmesi konusunda gerekli akademik desteğin sağlanarak uygulamada Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE) tarafından sağlanan eğitim ve seminerler ile desteklenmesi önemli bir gerekliliktir.

Alanda eğitim alan öğrencilerin sertifikasyon süreçlerine yönelik eğitim almaları ve üniversite eğitimi boyunca TİDE iş birliği kapsamında kamu ve özel sektöre yönelik gerekli yönlendirmelerin yapılması; uygulamada daha kaliteli denetçilerin yetiştirilmesine olanak tanıyacaktır. Sonunda ise muhasebe ve denetim eğitimi alan öğrenciler uygulamada işlerin nasıl yürütüldüğü konusunda fikir sahibi olabilecek ve deneyimli olarak sahaya çıkabileceklerdir. Söz konusu uygulamaların hayata geçirilmesi öğrencilerin iş bulamama korkusu ya da kaygısını minimum düzeye indirgeyebilecek olup pozitif bir motivasyon kaynağı olabilecektir.

Günümüzde üniversitelerin genelinde iç denetim birimlerinin kurulu ve aktif çalışıyor olması ilgili alanda eğitim alan öğrenciler için gözlem, eğitim ve uygulama kaynağı hazır bulunmakta ve bu durumu öğrencilerin lehine fırsata dönüştürmek; öğrencilerin mezun olmadan kendilerini yetiştirmelerine gelecekte ne yapmaları gerektiği konusunda yol haritası oluşturmalarına önemli katkılar sağlayacaktır. İç denetim mesleğinin geleceği açısından söz konusu durum ele alındığında; Türkiye’de kamu ya da özel sektör fark etmeksizin deneyimli ve kaliteli denetçilerin yetiştirilmesi, işletmeler seviyesinde ve ülke ekonomisi seviyesinde ekonomik katma değer yaratabilecek olup iç denetim mesleğinin imajı maksimum düzeye yükseltilebilecektir.

KAYNAKÇA

- ACAR, V. (1998). *İnşaat İşletmelerinde Muhasebe Denetimi ve Uygun Denetim Teknikleri*. Master Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- BOZKURT, N. (2000). *Muhasebe Denetimi* (3. Baskı). İstanbul: Alfa Yayınları.
- CAREY, P., ROGER S. and TANESWSKI, G. (2000). Voluntary Demand for Internal and External Auditing by Family Businesses. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*. Cilt 19, ss: 37-51.
- GÖKÇE, F. (2013). *Halka Açık İşletmelerde Sürekli Denetimin İç Denetim Uygulanabilirliğinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Dönem Projesi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- GÜREDİN, E. (2008). *Denetim ve Güvence Hizmetleri*. 13. Basım: İstanbul, Türkmen Kitabevi.
- GÜREDİN, E. (1995). *Muhasebe Denetimi ve Mali Analiz* (2. Baskı). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No:835.
- GÜRBÜZ, H. (1995). *Muhasebe Denetimi*. Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Bilim Teknik Yayınevi, Eskişehir.
- HEFNER, J. A. (2006). *Designing and Using Internal Audit Data Collection Tools for Improved Audit Metrics and Management Review*. Master Thesis, California State University, Dominguez Hills
- KAGERMAN, H., WILLIAM K., KARLHEINZ K. and WEBER, C. (eds.) (2008). *Internal Audit Handbook*. Springer-Verlag Berlin Heidelberg.
- KAŞIKÇI, F. (2006). *Risk Odaklı Denetim ve Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- KIZILBOĞA, R. (2013). İç Denetim Sisteminde Denetçilerin Bağımsızlık ve Tarafsızlığının Önemi. Marmara Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1),107-119.
- KURNAZ, N. (2007). *Kurumsal Yönetim Ekseninde Risk Odaklı İç Denetim: Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi İşletmesinde Risk Odaklı İç Denetim Uygulama Analizi*. Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- ÖZEREN, B. (2000). *İç Denetim, Standartları ve Mesleğin Yeni Açılımları*. Ankara: Sayıştay Yayınları, Ankara.
- PEHLİVANLI, D. (2010). *Modern İç Denetim*. 1. Baskı, Beta Basım Yayım, İstanbul.
- RAMAMOORTI, S. (2003). "Internal Auditing: History, Evolution and Prospects", in Bailey, Jr.A.D., A.A. Gramling ve S. Ramamoorti (Eds.). *Research Opportunities in Internal Auditig*, The Institute of Internal Auditors, 1-24.
- SANDAL, A. (2009). Genel Bütçeli Kuruluşlarda ve Belediyelerde Yeni Uygulanmaya Başlanan Bir Denetim: İç Denetim. *İller ve Belediyeler Dergisi*, Sayı: 733. Mayıs, 34-42.
- TANRIÖĞEN, A. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 3. Baskı, Ankara: Anı Yayıncılık.